

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/143/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1415200225
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2018:1415200225.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členov senátu JUDr. Mariany Harvancovej a Mgr. Adely Unčovskej, v právnej veci žalobcu: AB 2 B. V., registračné číslo: 572 79 667, so sídlom Amsterdam, Strawinskylaan 933, PSČ 1077XX, Holandské kráľovstvo, zastúpený Advokátska kancelária GOLIÁŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom 1. mája 173/11, Trenčín, IČO : 47 234 679, proti žalovanému: I. L., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Q. - B. F., t.č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody a ústav na výkon väzby, Gučmanova 19/670, 920 41 Leopoldov, o zaplatenie 454,50 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 11.11.2015, č.k. 8C/19/2015-62, jednomyseľne takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e.

Žalovanému sa proti žalobcovi priznáva nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu žalobcu (AB 1 B. V., registračné číslo: 560 07 043, so sídlom Strawinskylaan 933, Amsterdam, PSČ 1077XX, Holandské kráľovstvo) zamietol (výrok I) a žalovanému nepriznal náhradu trov konania (výrok II).

2. Súd prvej inštancie rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 1 ods.2, § 2 písm. a), b) a d), § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 524 ods. 1, § 526 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) a vecne tým, že žalobca neunesol dôkazné bremeno v otázke osvedčenia svojej aktívnej vecnej legitímácie, preto považoval za dôvodné žalobu zamietnuť. Poukázal na to, že žalobca v konaní nepreukázal, a to napriek výzve zo strany súdu prvej inštancie zo dňa 6.2.2015, že je nositeľom hmotnoprávneho nároku, ktorého plnenia sa v konaní domáhal. Uviedol, že žalobca nepredložil žiadny relevantný listinný dôkaz osvedčujúci postúpenie žalovanej pohľadávky z pôvodného veriteľa spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. na jeho spoločnosť. Oznámenie o postúpení pohľadávky, hoci aj zasielané žalovanému, súd prvej inštancie nepovažoval za skutočnosť, osvedčujúcu existenciu reálnej písomnej zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorá by bola v zmysle zákona predpokladom riadneho postúpenia pohľadávky, a teda aj predpokladom zmeny v osobe veriteľa.

3. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) a v konaní úspešnému žalovanému náhradu trov nepriznal, nakoľko mu žiadne nevznikli.

4. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, a to z dôvodov podľa ust. § 205 ods. 2 písm. d), § 205 ods. 2 písm. f), § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. h) a f) O.s.p.. Poukázal na „definíciu vecnej legitímácie“, tak ako je uvedená v uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22.11.2011, č.k. III. ÚS 517/2011-9 : „Vecnou legitímáciou je stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jeden účastník občianskeho súdneho konania (navrhovateľ) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide aktívne vecne legitímovaný) a účastník na opačnej procesnej strane (odporca) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitímovaný) a uznesení Najvyššieho súdu SR 6 Cdo 214/2011 „Vecná legitímácia sa na začiatku konania tvrdí. Ak sa v konaní nedokáže, súd žalobu zamietne so záverom o nedostatku vecnej legitímácie žalovaného/ žalobcu, t.j. vecná legitímácia) má hmotnoprávny základ a je vylúčená z manudukčnej povinnosti súdu v zmysle § 5 O.s.p. ako aj z postupu konajúceho súdu uvedeného v § 103 a § 104 O.s.p., a teda nie je podmienkou konania.“

5. S ohľadom na uvedené zastával právny názor, že uniesol bremeno tvrdenia ohľadne svojej aktívnej vecnej legitímácie, keď v žalobnom návrhu tvrdil, že došlo k hmotnoprávnemu úkonu „Oznámeniu o postúpení pohľadávky postupcom v zmysle § 526 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb.“ a bremeno dôkazu uniesol priložením listinného dôkazu - „Poštový podací hárok“, ktorý osvedčuje právnu skutočnosť, že „Oznámenie o postúpení pohľadávky“ bolo zaslané na adresu žalovaného, ktorú uviedol ako obsahovú náležitosť úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 19.10.2012. Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., v mene právneho predchodcu veriteľa, t.j. v mene postupcu oznámila v súlade s § 526 ods. 2 a v spojitosti s § 22 Občianskeho zákonníka, postúpenie pohľadávky v dobrej viere dlžníkovi na ním uvedenú adresu. Okrem toho v prílohe pripojil zmluvu o postúpení pohľadávky vyplývajúcu z predmetu konania. Na základe uvedeného žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe vyhovie a prizná mu nárok na náhradu trov konania.

6. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

7. Odvolací súd ako prvoradé konštatuje, že v prejednávanej veci súd prvej inštancie postupoval v konaní a pri rozhodovaní s použitím ustanovení Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 30.6.2016. O odvolaní žalobcu rozhodoval odvolací súd po nadobudnutí účinnosti zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len "C.s.p."), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.).

8. Podľa § 470 ods. 1 C.s.p. ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

9. Podľa § 470 ods. 2 C.s.p. právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

10. Odvolací súd z pripojeného spisu Okresného súdu Bratislava IV sp.zn. 9Csp/47/2016 ako aj z rozhodovacej činnosti (§ 186 ods. 1 C.s.p.) zistil, že ku dňu 18.10.2016 došlo k zániku žalobcu v dôsledku zlúčenia spoločnosti žalobcu AB 1 B. V., registračné číslo: 560 07 043, so sídlom Strawinskylaan 933, Amsterdam, PSČ 1077XX, Holandské kráľovstvo, so spoločnosťou AB 2 B. V., registračné číslo: 572 79 667, so sídlom Strawinskylaan 933, Amsterdam, PSČ 1077XX, Holandské kráľovstvo, ktorá sa stala právnym nástupcom žalobcu. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd, postupom podľa ust. § 64 veta prvá veta C.s.p., uznesením zo dňa 23.11.2018, č.k. 7 Co/143/2016-102 rozhodol, že v odvolacom konaní bude namiesto pôvodného žalobcu: AB 1 B. V., registračné číslo: 560 07 043, so sídlom Strawinskylaan 933, Amsterdam, PSČ 1077XX, Holandské kráľovstvo pokračovať s jeho právnym nástupcom: AB 2 B. V., registračné číslo: 572 79 667, so sídlom Strawinskylaan 933, Amsterdam, PSČ 1077XX, Holandské kráľovstvo.

11. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a 378 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p.), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je podané dôvodne.

Súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 C.s.p.) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti uplatneného nároku, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 ods. 1 C.s.p.) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite odôvodnil (§ 220 ods. 2 C.s.p.).

12. Odvolací súd, prihliadajúc na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav, nezistil v postupe súdu prvej inštancie žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods.2 C.s.p.).

13. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že spoločnosť Home Credit Slovakia, a.s. uzavrela dňa 19.10.2012 so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere a zmluvu o revolvingovom úvere, na základe ktorej spoločnosť Home Credit Slovakia, a.s. poskytla žalovanému úver vo výške 485 eur. Nakoľko žalovaný neuhradzoval splátky úveru riadne a včas, spoločnosť Home Credit Slovakia, a.s. pristúpila k zosplatneniu úveru. V konaní žalobca predložil list - Oznamenie o postúpení pohľadávky zo dňa 4.12.2015, v ktorom mala byť žalovanému oznámená skutočnosť, že na základe zmluvy zo dňa 19.10.2012 boli pohľadávky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. voči žalovanému, postúpené na žalobcu. Žalovaný bol týmto listom vyzvaný na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 492,20 eur.

14. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie založil svoje zamietavé rozhodnutie na závere o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu, ktorý nepreukázal, že mu pohľadávka veriteľa Home Credit Slovakia, a.s. proti žalovanému, uplatnená v tomto konaní, bola postúpená.

15. Súd je pri rozhodovaní o akejkoľvek žalobe vždy povinný skúmať existenciu aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu, a to aj ak ju v konaní nikto nenamietá. Pokiaľ sa súd k tejto otázke aj výslovne nevyjadrí, neznamená to, že sa s ňou nevysporiadal. Aktívna vecná legitímácia predstavuje také právne postavenie žalobcu, na základe ktorého mu podľa hmotného práva patrí žalobou uplatnené právo (nárok) alebo na základe ktorého má procesné právo uplatniť na súde žalovaný nárok. Žalobca má povinnosť uniesť v súvislosti s aktívnou vecnou legitímáciou bremeno tvrdenia a bremeno dôkazu. Bremeno tvrdenia žalobca unesie už tým, že si určitý nárok uplatní na súde, aj pokiaľ túto skutočnosť výslovne v žalobe neuvedie. Žalobcu zaťažuje tiež povinnosť toto svoje tvrdenie v konaní preukázať, nakoľko je to žalobca, kto z tohto tvrdenia vyvodzuje pre seba priaznivé právne následky.

16. Postúpenie pohľadávky je dvojstranný právny úkon, ktorým do existujúceho záväzkového vzťahu vstupuje namiesto pôvodného veriteľa - postupcu, nový veriteľ - postupník. Postúpením pohľadávky prechádzajú na postupníka všetky práva spojené s pohľadávkou, vrátane práva domáhať sa jej splnenia na súde. Pre platnosť zmluvy o postúpení pohľadávok sa vyžaduje písomná forma; súhlas dlžníka s postúpením pohľadávky nie je potrebný. Na platnosť zmluvy o postúpení pohľadávok nemá vplyv skutočnosť, či dlžník o nej má vedomosť. Zákon ukladá postupcovi povinnosť bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi postúpenie pohľadávky. Nesplnenie si tejto povinnosti však nie je sankcionované neplatnosťou postúpenia pohľadávky. Predmetné zákonné ustanovenie slúži na ochranu dlžníka, ktorý môže plniť jemu známemu veriteľovi, hoci tento už pohľadávku postúpil, pričom postupca (pôvodný veriteľ) je povinný plnenie dlžníka prijať a dlžník sa takýmto plnením účinne zbaví záväzku. Nie je však vylúčené, aby dlžník pri absencii oznámenia o postúpení pohľadávky postupcom plnil aj postupníkovi, ak sa iným spôsobom dozvie o postúpení pohľadávky (v praxi zrejme najmä na základe oznámenia postupníka), resp. ho k tomu zaviazá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu. V prípade, keď žalobca tvrdí, že žalovaná pohľadávka bola naňho postúpená, teda že nie je pôvodným veriteľom žalovaného, ale nárok domáhať sa uspokojenia žalovanej pohľadávky naňho prešiel na základe jej postúpenia, je žalobca na to, aby uniesol dôkazné bremeno vo vzťahu k existencii svojej aktívnej vecnej legitímácie, povinný preukázať, že došlo k platnému postúpeniu žalovanej pohľadávky z pôvodného (predchádzajúceho) veriteľa na žalobcu. Nakoľko platné postúpenie pohľadávky je možné len na základe písomnej zmluvy (§ 524 Občianskeho zákonníka), preukázať túto skutočnosť možno práve predložením zmluvy o postúpení pohľadávky. Súdna prax sa už odklonila od rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Obo 210/01, podľa ktorého relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu vecnú legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd z takého oznámenia vychádza bez toho, aby ako predbežnú otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. Odklon od uvedeného rozhodnutia vyplýva napríklad z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2 Obo 49/2008 zo dňa 14.5.2008, ako aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 Cdo 76/2007 zo dňa 28.1.2009,

podľa ktorého v spore o neplatnosť zmluvy o postúpení, resp. v spore o splnenie neuhradenej postúpenej pohľadávky je súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti ku skutočnostiam, ktoré majú za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu - zmluvy o postúpení pohľadávky, ak v konaní vyjdú najavo a z Občianskeho zákonníka nemožno vyvodiť, že dlžník by nemohol namietat' a súd skúmat' platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, ak by toto postúpenie dlžníkovi oznámil postupca. K správnosti týchto záverov sa priklonil aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení, sp. zn. IV. ÚS 337/2012-19 zo dňa 3.7.2012.

17. Žalobca napriek výzve súdu prvej inštancie (čl. 36) v konaní zmluvu o postúpení pohľadávky nepredložil. Pokiaľ v konaní predložil oznámenie o postúpení pohľadávky, tento listinný dôkaz nie je dôkazom preukazujúcim aktívnu vecnú legitímáciu postupcu. V zmysle § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Oznámenie o postúpení pohľadávky predstavuje jednostranný právny úkon postupcu adresovaný dlžníkovi, ktorého účelom je informovanie dlžníka o osobe aktuálneho veriteľa a jeho právne účinky sa týkajú otázky, plnením ktorej osobe sa dlžník zbaví svojho dlhu. Ide o inštitút odlišný od samotného postúpenia pohľadávky, pričom zo samotného oznámenia o postúpení pohľadávky nemožno robiť žiadne závery o existencii aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. K prevodu pohľadávky vrátane práva domáhať sa splnenia pohľadávky na súde dochádza na základe zmluvy o postúpení pohľadávky, nie na základe oznámenia podľa § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V prípade, že postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, dlžník nemá v zmysle § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka právo dožadovať sa preukázania zmluvy o postúpení. Toto ustanovenie sa však týka len dlžníka a nijako nebráni súdu skúmať aktívnu vecnú legitímáciu postupníka a požadovať za týmto účelom od neho zmluvu o postúpení pohľadávok, resp. preukázanie postúpenia pohľadávky.

18. Odvolací súd sa preto stotožňuje s právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktorý zamietol žalobu pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie, nakoľko žalobca nepreukázal, že mu bola platne postúpená žalovaná pohľadávka. Odvolacie námietky uvedené v odvolaní žalobcu neboli spôsobilé privodiť iné rozhodnutie vo veci. Ani v odvolacom konaní nebolo preukázané postúpenie žalovanej pohľadávky a žalobca svoju argumentáciu uvedenú v odvolaní sústredil na skutočnosť, že k žalobe pripojil oznámenie o postúpení pohľadávky a okolnosti jeho doručovania žalovanému. Táto argumentácia nemohla vyvrátiť správny záver súdu prvej inštancie o neunesení dôkazného bremena žalobcom vo vzťahu k jeho aktívnej vecnej legitímácii, nakoľko, ako bolo uvedené vyššie, samotné oznámenie o postúpení pohľadávky nepredstavuje dôkaz o jej platnom postúpení. Na žalobcom v odvolacom konaní predloženú listinu označenú ako „Postúpenie pohľadávky z úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXX“ odvolací súd neprihliadol, nakoľko na použitie tejto odvolacej argumentácie v podobe nových dôkazov, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvej inštancie, neboli splnené podmienky uvedené v ust. § 366 C.s.p. . Nad rámec uvedeného odvolací súd uvádza, že žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie nepredložil ani Zmluvu s názvom „C. D. A. J., na ktorú „Postúpenie pohľadávky z úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXX“ predložené v odvolacom konaní odkazuje, ani inú zmluvu o postúpení pohľadávok, pričom predložená listina ani nepredstavuje zmluvu o postúpení pohľadávky a jedná sa len o potvrdenie či vyhlásenie, že k postúpeniu pohľadávky údajne došlo.

19. Odvolací súd sa preto stotožňuje s právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktorý zamietol žalobu pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie, nakoľko žalobca nepreukázal, že by mu bola platne postúpená žalovaná pohľadávka. Na základe uvedeného odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej podľa § 387 ods. 1,2 C.s.p. (vrátane výroku o trovách konania pred súdom prvej inštancie) ako vecne a právne správne potvrdil.

20. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 C.s.p. a nárok na ich plnú náhradu priznal úspešnému žalovanému proti neúspešnému žalobcovi s tým, že o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 C.s.p. po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktorý vydá súdny úradník.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).